

ΕΝΑ ΚΑΘΕ ΤΟΣΟ

Ο ΤΡΥΠΟΦΡΑΧΤΗΣ Κ' Η ΑΛΕΠΟΥ

(Κρητικό παραμύθι)

Ο τρυποκάρυδο, ο τρυποφράχτης ή ο τρυπαλός, όπως τον λένε στην Κρήτη, είναι το μικρότερο πουλί του κόσμου, όπως γράφουμε και σε προηγούμενο φύλλο.

Όταν έκαμε ο Θεός τον άνθρωπο, έβγαλε από τις χοφφες του τον πλο που περίσσευε και, για να μη τον χάσει, έπλασε ένα πουλάκι μικρό, γιατί ο πλοός ήταν λίγος, και το πέταξε σ' ένα φράχτη. Το πουλάκι τρώεσε άμεισος στο φράχτη κι έφτιασε εκεί τη φωλιά του. Κι' από τότε τ' ονόμασαν τρυπαλός.

Ο τρυπαλός φτιάχνει τον Φλεβάρη μια μικρή φωλιάσα, μικρή σαν το καρδί, από τα βόνα των άγριων γχοριμών, κι' έχει γεννάει τ' αιάγα του.

Μιά φορά ο τρυπαλός κι' η άλεπού γέσανε εόντεγκνος (κουμπάρει). "Υστερα γέ-

νήσανε και «συνζευτάδες» (συνεταιρίζονται στην καλλιέργεια του χοραφιού) και απέθανε ο σιτάρι και σκόρδα.

Σάν ξεραθρίκανε πρώτα τα σκόρδα κι' ησανε για μάζεμα, είπε η άλεπού στον τρυποφράχτη.

— Αφέντη σύντεγκε, για να μη μαλάνουν με, έλα να μοιράσουμε σαν άδερφα. Τούτη τη φορά θα πάω εγώ τις ρίζες των έισοδημάτων μας και σ' ο θά πάω τις χορφές.

Καλά, άποκριθηκε ο τρυπαλός, πού δέν εκατάλαβε την πονηριά της συντροφιάς του.

Ετσι από τα σκόρδα πήρε η άλεπού τις ρίζες κι' ο τρυπαλός τις χορφές.

Όταν θέρισαν και το σιτάρι, πάλι έκαναν μοιρασιά. Ανή τη φορά πήρε ο κακομοίρης ο τρυπαλός τις ρίζες κι' η άλεπού τα σιτάκια.

Όταν όμως γύρεψε να βρή να φάη τίποτα ο τρυπαλός, είδε πως τον γέλασε η συντέγκνισά του κι' έκατσε άπάνω στα πράματά του κι' έβλαψε.

Κείνη τη στιγμή πέρασε από κοντά του ένας φοροκόλυος και τόν ρώτησε :

— Έντα χεις (τί έχεις) κομπάρης και κλάεις;

— Άχ, κομπάρη μου, με γέλασε η συντέγκτρα μου η άλεπού, πήρε την καλή την έσοδεία και μ' άφησε τα χορτάκια.

— Άκουσέ με έμένα και θά σου τη διορθώσω την λαμπρόνη, του άποκριθηκε ο σκόλυος. Βλέπεις εκεί κάτω που περνάει εκείνος ο «δρομολόγης» (άδοκός); Όσηγάτι το μολάρι του φορτωμένο λάδι. Πετάξε κοντά του κι' άρχισε να τοιμάς τ' άσκι. Μόνο πρόσεξε μη φας καμιά με τη φορτωτήρας. Κάμε αυτό που σου λέω κι' έγνοια σου. Ού δής τί θά γενί. Έγώ φεύγω, γιατί πρέπει να πάω να μιλώσω με την άλεπού.

Ο τρυπαλός πέταξε άμεισος στο άσκι κι' άρχισε να το τοιμάει. Ο άγωγιάντης τόν είδε και του έδωσε μια με τη φορτωτήρα. Φεύγει ο τρυπαλός κι' άρχίζει να τοιμάει από το άλλο μέρος. Άλλη ένια ή άγωγιάντης, πάλι φεύγει ο τρυπαλός.

Ετσι σ' μια στιγμή ξέφυγε η φορτωτήρα από τα χέρια του άγωγιάντη, χτύπησε τ' άσκι και τ' ο τρυπαλός. Το λάδι χύθηκε στο δρόμο, έφραξε ο σκόλυος ήμε δσο ήθελε, κλιώτικε ύστερα κάτω και λαδώθηκε για καλά. Άμεισος έβρισκε τρέχει και βρισκει την άλεπού.

— Καλήμέρα, συμπεθέρα, τής λέει.

— Καλήμέρα, του άποκρίνεται αυτή και τόν ρωτάει : Μά τί έπαδες, συμπεθέρα; Λιποτρονιάδες έγινες ;

— Όχι, συμπεθέρα μου, άλλα ένας χοριάτης, έδω παρακάτω, μοιράζει λάδι για τις ψυχές τόν πεθαμένων του.

— Πού είναι ;

— Κοντάχτε το δλο του ! είπε ένας άξιοματικός.

Το δλο του ήταν ζεστό άκόμα...

— Κοντάχτε τα χέρια του ! Ξανάπε πάλι ο ίδιος άξιοματικός.

Τα χέρια του, πού ο Τοίρκος τα έδειχνε περήφανα, γελώντας πάντοτε, ήσαν κατάνιαρα από τη μαροούτη...

Τότε τόν έσπορξαν και τόν έστήριξαν σ' έναν τοίχο...

Έξη στρατιώτες τόν έσημάδεσαν και, μπάμ!...

Ο φτωχός Τοίρκος σκοτώθηκε, χωρίς να καταλάβη γιατί τόν έκόκτωναν...

ΑΛΦΟΝΣΟΣ ΝΤΩΝΤΕ

— Νά, έχει, πού πέρα, κάτω απ' τ' μεγάλο τ' πλατάμι.

— Έ, άς πάω κι' εγώ να σωχρόσω λίγο, λέει η άλεπού.

— Μην χοιράσεαι, συμπεθέρα, τής κάνει ο γεροκόλυος. Πού θά πάς με τέτοια ζούτη;... Σωχρόσεαμε έμεις ! Κάτσε έδω πού κάθεσαι...

— Άχ, συμπεθέρε, δέν ξέρεις την καρδιά μου... Κάλιο τ'όχω να φορτωθώ εγώ τις άμαρτίες τών άλλων, παρά να μη τις σωχρόσω!... Ψυχή θά παραδώσουμε κι' έμεις !...

Έτρεξε λοιπόν η κυρά άλεπού κατά τόν άγωγιάντη, πού, φορηαμένος για τ'ό χάσιμο του λαδιού του, βλαστήμαγε και ξαναβλαστήμαγε, και τ'ο φώναζε :

— Ο Θεός να σου άναπάτη τους άποθαμένους, πατριώτη. Τό λάδι πουήσες, δροσά να γίνη στους δικούς σου !...

Ο άγωγιάντης έσφαξε τη φορτωτήρα του σ'α χέρια κι' άναψε πού τοιμά.

— Έτσι να χυθούν και τα κακά σου ! έξακολούθησε η άλεπού. Κι' όσοι πούνε απ' τ'ό λάδι σου κι' όσοι τ'ο γενοιόνε, τόσα καντήλια ν' άναυτούνε στους δικούς σου !...

— Δέν φτάνει τ'ο κακό πουθάδα, άλλα με χοιροείδουν κιάλα, μοιράρισε ο χοριάτης.

Η άλεπού τ'ο χαβά της. Άρχισε τώρα να διπλοχοριανάη και να λέη :

— Άνοιξε, άφέντη μου, και τ' άλλο τ' άσκι ! Χίσε άκόμα λίγο λαδάκι για να σωχρόσθ η ψηρούλα τών άποθαμένων σου...

— Κακό χρόνο νάχης, στήγυγα ! φωνάζει ο χοριάτης, τής άπολάει τη φορτωτήρα, τής δίνει μια στό κεφάλι και την άφνει μοσπεθαμένη καταγής ! "Ελευτα σκούβη, την παίρνει, τή δένει κι' από τα τέσσερα πόδια της και την χοιμάει στ' άλλο τ'ό.

Στό δρόμο, σαν συνήθε η άλεπού, λέει στον άγωγιάντη :

— Άησος με έλειτερη, κατεπάνε, και θά σου δώσω τόσες δαδάδες σκόρδα.

— Πού τάχες ;

— Σ'η φωλιά μου.

— Άίντε, πάμε να δοήμε.

Τόν πάει η άλεπού σ'η φωλιά της και τ'ο παραδίνει τα σκόρδα.

Ο χοριάτης τής λύνει τότε τα δυό μπροστινά της πόδια και την χοιμάει από τα πιονά.

— Άησος με, κατεπάνε, τού ξαναλέει η άλεπού, και θά σου δώσω τόσες δαδάδες σιτάρι.

— Πού τάχες ;

— Δω παρακατούλια, σέ μια τρέπα.

Τόν πάει και την άλλη φωλιά της κι' άρχισε να τ'ο δίνη και τ'ο σιτάρι.

Νά τότε κι' ο γεροκόλυος.

— Τι κάνεις εκεί πέρα, συμπεθέρα; ρωτάει.

— Έ, τί να κάνω !... Για να σωχροσθουν οι πεθαμένοι τού άγωγιάντη από δω, δέν φτάνει τ'ό λάδι μονάχα, χοιράζεται και σιτάρι για τ'ό κόλλημα. Και τ'ο τ'ό δίνω... Δέν έρχεσαι πού κοντά, συμπεθέρε μου, να σωχρόσθης λίγο;

— Δέν είν' άνάγκη, συμπεθέρα μου, δτι είχα να είλω εγώ τ'ο ελα στο λάδι !... λέει ο σκόλυος.

Βλεπόντας η άλεπού πως δέν μπορούσε να βγάλλη τ'ό άχι της, άναστένανε κι' είπε, νοιώθοντας δεινατός πόνους στα πλευρά απ' τ'ό εύλο :

— Άχ, η μαύρη !... Θέλω να ξεπλώσω μια στιγμή, συμπεθέρε, γιατί με πονάει τ'ο χορμί μου από τις μετάνοιες ! Νά είχα λίγα άχρια να έστρωσω !... Πού να είν' αυτός ο τρυπαλός πού μου δανείσθη λίγα...

Μά ο τρυπαλός δέν βρισκότανε πονηθέν.

Είχε τρυπάσει μέσα σ' ένα τρύπημα καρδύ κι' έκανε γούστο με τ'α χάλια της συντέγκνισάς του, πού είχε πληρώσει τις πονηριές της με τ'ο παραπάνω...

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΔΗΜΩΔΕΙΣ ΕΞΟΡΚΙΣΜΟΙ

Αμα τοιμαρη κανέναν από σκορλιού, γίνεται καλά, άρκει να τού πουν την ακόλουθη ενήχη :

Σ'η χεσθ' κορομηλίτσα
 έχω τρεις βεδούρες γάλα,
 μια μέλι, μια γάλα
 κι' η άλλη τού σκορλιού τ'ό αίμα.

Όταν πάλι γάνει κανείς τίποτα και θέλει να τ'ο βρή, πρέπει να πη τόν ακόλουθο έξορκισμό :

Έβρες, το, δέν εύρες το
 κάβαλλο τ'ο καβ' φέρ'το.

Σκάσε, σκάσε, διαβολάκι μου,
 για να βρώ τ'ο πραγματάκι μου.

